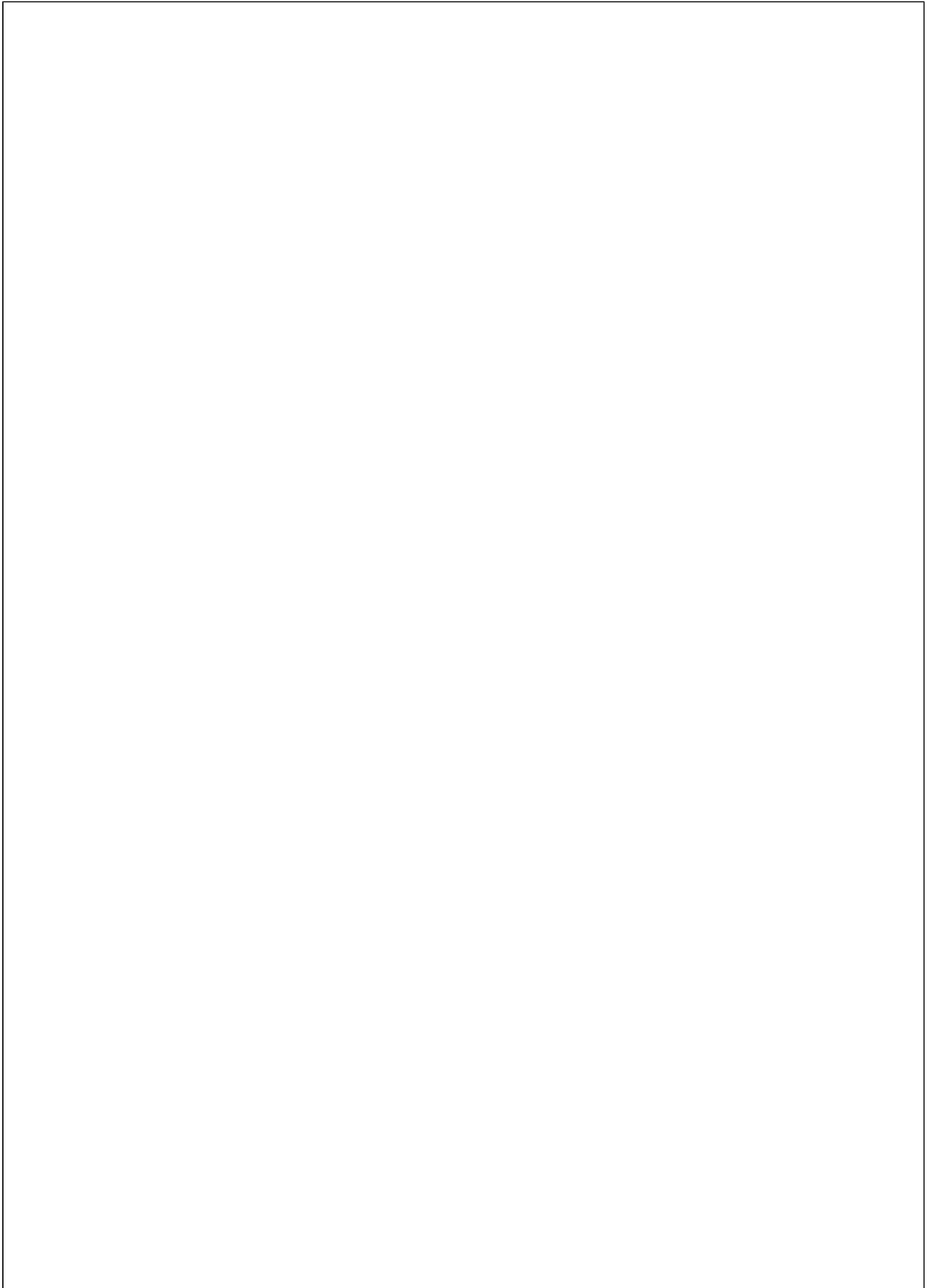

Instytut Pamięci Narodowej - Opole

<https://opole.ipn.gov.pl/opo/aktualnosci/248091,Na-Polanie-Smierci-w-Starym-Grodkowie-odbyla-sie-premiera-spektaklu-Korona-i-zdr.html>
25.09.2026, 01:52

[Następny](#)

[Powrót](#)

Na Polanie Śmierci w Starym Grodkowie odbyła się premiera spektaklu „Korona i zdrada” – Stary Grodków, 19 września 2026

Wydarzenie, które zgromadziło liczne grono uczestników, było drugą częścią obchodów 80. rocznicy zbrodni dokonanej przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa na żołnierzach Narodowych Sił Zbrojnych ze zgrupowania kpt. Henryka Flamego ps. „Bartek”. Obchody odbyły się pod patronatem Kancelarii Prezydenta RP.

19.09.2026

[Żołnierze Niezłomni](#)

Dzisiejsza premiera miała szczególny wymiar właśnie ze względu na miejsce, w którym została zaprezentowana. Polana Śmierci w Starym Grodkowie jest miejscem pamięci, ale także przestrzenią refleksji nad losem pokolenia, które po 1944 roku zdecydowało się kontynuować walkę z narzuconym Polsce systemem komunistycznym.

Jak podkreśliła podczas wydarzenia naczelnik Delegatury IPN w Opolu dr hab. Joanna Lusek:

„Obecność tu i teraz w scenerii, dla której tłem jest miejsce pamięci w Starym Grodkowie, miejsce o fundamentalnym znaczeniu dla polskiej pamięci historycznej o okresie wczesnego powojnia, miejsce, które skłania do refleksji i zadumy, ale wreszcie miejsce, które nakazuje szacunek dla ofiar – żołnierzy antykomunistycznego podziemia ze zgrupowania kpt. Flamego – jest niezwykle istotna”.

„Korona i zdrada” jest opowieścią o pamięci, tożsamości, zdradzie i losach tych, którzy po zakończeniu II wojny światowej nie złożyli broni. Twórcy spektaklu stawiają pytanie o źródła siły ludzi, którzy zdecydowali się „zostać w lesie” i przeciwstawić komunistycznej przemocy.

Jak wskazuje reżyser Tomasz Antoni Żak, jednym z najważniejszych pytań towarzyszących pracy nad przedstawieniem było: „Jak oni byli w stanie to wytrzymać?”

Inspiracją dla scenariusza stała się m.in. „Pieśń walczących Gorców” Wincentego Stanisława Gawrona, wydana w 1989 roku w Chicago pod pseudonimem Wit Podjabłoniecki. W spektaklu wykorzystano motywy związane ze zdradą, losem żołnierzy antykomunistycznego podziemia oraz pytaniem o znaczenie polskiej tradycji i pamięci historycznej.

Charakterystyczna przestrzeń przedstawienia sprawiła, że widz nie pozostał jedynie obserwatorem. Aktorzy grają pomiędzy rzędami publiczności, a sceniczna opowieść rozgrywa się niejako wśród uczestników wydarzenia. Zabite deskami okno i czarna ściana stają się symbolicznymi znakami pamięci, zapomnienia, historii i doświadczenia pokolenia powojennego.

Dzisiejszy wieczór był więc spotkaniem teatru, historii i miejsca pamięci.

W miejscu, w którym 80 lat temu ginęli żołnierze zgrupowania kpt. Henryka Flamego „Bartka”, ich historia ponownie wybrzmiała – tym razem poprzez język teatru.

Pierwsza część uroczystości odbyła się 12 września. Tego dnia Delegatura IPN w Opolu wraz z partnerami zorganizowała uroczystości upamiętniające ofiary zbrodni na Polanach Śmierci w Starym Grodkowie oraz w Malerzowicach Wielkich – miejscach, które przypominają o tragicznych losach żołnierzy podziemia niepodległościowego zamordowanych w wyniku operacji Urzędu Bezpieczeństwa.

Organizatorem obchodów był Instytut Pamięci Narodowej, we współpracy z Urzędem Miejskim w Grodkowie, Gminą Skoroszyce, Gminą Łambinowice oraz Nadleśnictwem Tułowice. Partnerami wydarzenia był Teatr Nie Teraz, Miasto i Gmina Nysa, Nyski Dom Kultury oraz Stowarzyszeniem Miłośników Historii i Wojskowości im. rtm. Witolda Pileckiego Kryptonim T-IV.

Pamiętamy o ofiarach. Przywracamy pamięć o ich losach.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Stary Grodków

Opole

Żołnierze Niezłomni

Obchody